

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [53-1987](#), i. k. 108301MISAK00D1-230

Nauja redakcija nuo 2017-05-01:

Nr. [D1-37](#), 2017-01-11, paskelbta TAR 2017-01-19, i. k. 2017-01157

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S DĖL CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO

2008 m. balandžio 30 d. Nr. D1-230
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 20 straipsnio 1 dalimi ir įgyvendindamas 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17) ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo (OL 2006 L 372, p. 19) su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2014 m. birželio 20 d. Komisijos direktyva 2014/80/ES (OL 2014 L 182, p. 52),

Tvirtinu Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARTŪRAS PAULAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. D1-230
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2017 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. D1-37
redakcija)

CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimais (toliau – Reikalavimai) siekiama:

1.1. apsaugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų poveikio;

1.2. saugoti dirvožemį, gruntą, žemės sluoksnius ir požeminį vandenį nuo galimos taršos vykdant veiklos rūšis, kuriose naudojamos cheminės medžiagos;

1.3. mažinti neigiamą poveikį dirvožemiui, gruntui, gilesniems žemės sluoksniams ir požeminiam vandeniui, su šiais aplinkos komponentais susijusių ekosistemų būklei.

2. Reikalavimuose nustatomos cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tyrimų procedūros, dirvožemio, grunto ir požeminio vandens užterštumo ribinės vertės, dirvožemio, grunto užterštumo patikslintų ribinių verčių nustatymo tvarka ir pagrindiniai reikalavimai cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymui.

3. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

3.1. **cheminėmis medžiagomis galimai užteršta teritorija** – teritorija, kuri gali būti pavojinga aplinkai ir žmonių sveikatai dėl padidėjusios cheminių medžiagų koncentracijos dirvožemyje, grunte ir (ar) požeminiame vandenyje;

3.2. **cheminėmis medžiagomis užteršta teritorija** – teritorija, kurioje cheminių medžiagų koncentracija dirvožemyje, grunte ir (ar) požeminiame vandenyje viršija ribinę vertę (RV);

3.3. **cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymas** – dirvožemio, grunto ir (ar) požeminio vandens išvalymas, jų būklės atkūrimas ir (ar) apsaugojimas nuo tolesnės taršos, siekiant sumažinti pavojų žmonėms ir ekosistemoms. Cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymas apima priemones, skirtas šioms medžiagoms pašalinti, jų koncentracijai sumažinti arba cheminių medžiagų sklidimui sustabdyti ar sumažinti;

3.4. **cheminių medžiagų patikslinta ribinė vertė** – cheminių medžiagų koncentracijos ribinė vertė, patikslinta pagal konkrečios teritorijos dirvožemio ir (ar) grunto savybes;

3.5. **cheminių medžiagų ribinė vertė** – cheminių medžiagų koncentracija tiriamame dirvožemyje, grunte ir (ar) požeminiame vandenyje, kuri, atsižvelgiant į naudojamos teritorijos paskirtį, neribotą laiką, turimomis žiniomis, nekelia pavojaus aplinkai ir žmonėms;

3.6. **detalusis ekogeologinis tyrimas** – tiesioginis žemės gelmių tyrimas, kai įvertinamas cheminių medžiagų paplitimas aplinkoje, jų koncentracijos, užteršto dirvožemio, grunto ir (ar) požeminio vandens kiekis, kita informacija, reikalinga taršos rizikai vertinti ir užterštos teritorijos tvarkymo būtinumui nustatyti;

3.7. **organinės cheminės medžiagos** – visi anglies junginiai, išskyrus jos oksidus, sulfidus ir metalų karbonatus;

3.8. **pavojingųjų medžiagų naudojimas** – technologinis procesas, apimantis pavojingųjų medžiagų gamybą, perdirbimą, išleidimą ar vartojimą, arba technologinis procesas, kuriam tokios medžiagos yra reikalingos;

3.9. **preliminarusis ekogeologinis tyrimas** – tiesioginis žemės gelmių tyrimas, kai įvertinamas galimas geologinės aplinkos taršos židinio poveikis dirvožemiui, gruntui ir (ar)

požeminiam vandeniui ir, vadovaujantis gautais rezultatais, sprendžiama, ar tikslinga atlikti detalų ekogeologinį tyrimą;

3.10. **rizikos įvertinimas** – cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos galimo kenksmingo poveikio žmonėms ir aplinkai įvertinimas kiekybiniais ir kokybiniais metodais, atsižvelgiant į aplinkos elementų ir cheminių medžiagų savybes, pastarųjų išplitimą ir atsiradimo tikimybę;

3.11. **tarša** – ūkinės veiklos sukeltas cheminių medžiagų tiesioginis arba netiesioginis patekimas į žemę ar požeminį vandenį, kuris gali kenkti žmonių sveikatai arba aplinkai;

3.12. **taršos židiny** – žemės paviršiuje arba gilesniuose sluoksniuose esanti taršiųjų cheminių medžiagų sancaupa, iš kurios šios cheminės medžiagos patenka į dirvožemį, gruntą ir (ar) požeminį vandenį;

3.13. **užterštumo būklės ataskaita** – preliminarinio ekogeologinio tyrimo ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie dirvožemio (grunto) ir požeminių vandenų užterštumą tam tikromis pavojingomis medžiagomis.

4. Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Statybos įstatyme, Naftos produktais užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimuose LAND 9-2009, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 9-2009 „Naftos produktais užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. D1-228 „Dėl Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aplinkos atkūrimo priemonių aprašas), Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-912 „Dėl Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, statybos techniniame reglamente STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 289 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“ patvirtinimo“, Žemės naudojimo būdų turinio apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40 „Dėl Žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“ ir Ekogeologinių tyrimų reglamente, patvirtintame Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2008 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. 1-104 „Dėl Ekogeologinių tyrimų reglamento patvirtinimo“ (toliau – Ekogeologinių tyrimų reglamentas) vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS UŽTERŠTOS TERITORIJOS NUSTATYMAS, TYRIMAI IR VERTINIMAS

5. Šie asmenys 6.1-6.5 papunkčiuose nurodytais atvejais turi atlikti preliminarų ekogeologinį tyrimą pagal Ekogeologinių tyrimų reglamento reikalavimus:

5.1. ūkinės veiklos vykdytojai, eksploatuojantieji Reikalavimų 1 priede nurodytus objektus ar vykdančios jame nurodytą veiklą, netaisytinai į jų pajėgumus, ir (arba) naudojantys pavojingas chemines medžiagas;

5.2. ūkinės veiklos vykdytojai, vadovaujantis Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – TIPK taisyklės), teikiantys paraiškas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimui gauti ar pakeisti ir galutinai nutraukiant pagal TIPK leidimą vykdytą veiklą;

5.3. teritorijų, kuriose buvo eksploatuojami Reikalavimų 1 priede nurodyti objektai ar vykdoma šiame priede nurodyta veikla, neatsižvelgiant į jų pajėgumą, savininkai ir (arba) naudotojai.

6. Preliminarusis ekogeologinis tyrimas 5 punkte nurodytų subjektų atliekamas:

6.1. jeigu keičiama teritorijos naudojimo paskirtis arba žemės naudojimo būdas – iki teritorijos naudojimo paskirties arba žemės naudojimo būdo pakeitimo;

6.2. jeigu teritorijoje planuojama statyti/įrengti gyvenamosios, gydymo, mokslo, sporto, viešbučių, administracinės ar poilsio paskirties pastatus/patalpas, įrengti rekreacines teritorijas;

6.3. jeigu planuojama ar pakeičiama veikla (Reikalavimų 1 priedas) – per 2 metus nuo veiklos rūšies pradžios arba jos pasikeitimo datos, išskyrus 6.5 papunktyje nurodytus atvejus;

6.4. jeigu gauna Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) vertinimo išvadas, parengtas remiantis požeminio vandens stebėsenos ar kitų tyrimų rezultatais, apie preliminariojo ir (ar) detaliojo ekogeologinio tyrimo poreikį – per 2 metus nuo šios išvados pateikimo datos;

6.5. jeigu veiklos, nurodytos Reikalavimų 1 priede, vykdytojas, vadovaudamasis TIPK taisyklėmis, teikia paraišką TIPK leidimui gauti ar pakeisti, prieš įrenginio eksploatavimo pradžią arba prieš įrenginio leidimo pakeitimą ir veiklos vykdytojai, galutinai nutraukiantys veiklą, vykdytą turint TIPK leidimą.

7. Užterštumo būklės ataskaita, parengta pagal Ekogeologinių tyrimų reglamento reikalavimus, per mėnesį nuo preliminariųjų ekogeologinių tyrimų atlikimo pabaigos turi būti pateikta LGT.

8. Jeigu Reikalavimų 5 punkte nurodyti asmenys Reikalavimų 6 punkte nurodytomis sąlygomis neatliko preliminariojo ekogeologinio tyrimo ir nepateikė užterštumo būklės ataskaitos LGT, Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) teikia jiems privalomą nurodymą atlikti preliminarųjį ekogeologinį tyrimą. Reikalavimų 6.5 papunktyje nurodytais atvejais, neatlikus ir neįvertinus preliminariojo ekogeologinio tyrimo, Aplinkos apsaugos agentūra nepriima paraiškos TIPK leidimui gauti ar pakeisti, nepanaikina TIPK leidimo galiojimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

9. LGT, vadovaudamasi preliminariojo ekogeologinio tyrimo rezultatais, atlieka užterštumo būklės ataskaitos vertinimą ir nustato ar reikia atlikti detalųjį ekogeologinį tyrimą.

10. LGT užterštumo būklės ataskaitos vertinimo išvadas pateikia ūkinės veiklos tirtose teritorijose vykdytojams, arba tirtų teritorijų savininkams ir (arba) naudotojams, AAD ir Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

11. Detalusis ekogeologinis tyrimas pagal Ekogeologinių tyrimų reglamento reikalavimus turi būti atliekamas, jeigu preliminariojo ekogeologinio tyrimo metu ar požeminio vandens monitoringo, vykdomo pagal Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“, metu nustatyta, kad, atsižvelgiant į Reikalavimų 2 priede nurodytą teritorijos pagal jautrumą taršai grupę, dirvožemyje, grunte ir (ar)

požeminiame vandenyje cheminių medžiagų koncentracija viršija cheminių medžiagų ribinę vertę (toliau – RV), nurodytą Reikalavimų 3 priede.

12. Detaliojo tyrimo metu turi būti nustatyta, ar tarša, atsižvelgiant į teritorijos panaudojimą, kelia pavojų žmonių sveikatai. Toks pavojus vertinamas naudojant rizikos įvertinimo procedūras, atsižvelgiant į dirvožemio, grunto savybes ir funkcijas, cheminių medžiagų, preparatų, organizmų ir mikroorganizmų rūši ir koncentraciją, jų rizikos ir išsisklaidymo galimybes pagal Aplinkos atkūrimo priemonių aprašą. Taršos pavojus vertinamas atsižvelgiant į analitinius skaičiavimus, atliktus pagal Ekogeologinių tyrimų reglamentą arba modeliavimo būdu, naudojant taršos rizikos vertinimui skirtą programinę įrangą. Vertinant galimą taršą, būtina atsižvelgti į planuojamą tiriamos teritorijos naudojimo paskirties keitimą, jei tai yra žinoma prieš pradėdant detalųjį ekogeologinį tyrimą. Atliekant vertinimą rekomenduojama vadovautis normatyvinių dokumentų Lietuvos standarto LST EN ISO 15175 (E) „Dirvožemio kokybė. Dirvožemio apibūdinimas, susijęs su požeminio vandens apsauga“ ir tarptautinio standarto ISO 15800 (E) „Dirvožemio kokybė. Dirvožemio apibūdinimas pagal poveikį žmogui“ nurodymais.

13. Atlikus detalųjį ekogeologinį teritorijos tyrimą, nustatyta cheminių medžiagų koncentracija dirvožemyje ir (ar) grunte patikslinama apskaičiuojant cheminių medžiagų patikslintą ribinę vertę (toliau – RVp) pagal Reikalavimų 4 priede pateiktas formules, o apskaičiuotos vertės lyginamos su RV vertėmis, nurodytomis Reikalavimų 3 priede.

14. RVp nustatymo tikslas – tikslinti RV vertes, atsižvelgiant į tiriamo dirvožemio, grunto organinės medžiagos ir molio dalelių kiekį. RVp netaikomas požeminiame vandenyje.

15. Nustatytomis RVp vertėmis vadovaujamosi rengiant cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymo darbų projektinę dokumentaciją, atliekant šiuos darbus ir vykdant kontrolę.

16. Detaliojo ekogeologinio tyrimo ataskaita, parengta pagal Ekogeologinių tyrimų reglamento reikalavimus, per mėnesį nuo detaliojo ekogeologinio tyrimo atlikimo pabaigos turi būti pateikta LGT.

17. Jeigu Reikalavimų 5 punkte nurodyti asmenys Reikalavimų 11 punkte nurodytomis sąlygomis neatliko detaliojo ekogeologinio tyrimo ir nepateikė detaliojo ekogeologinio tyrimo rezultatų ataskaitos LGT, AAD teikia jiems privalomą nurodymą atlikti detalųjį ekogeologinį tyrimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

18. Detaliojo ekogeologinio tyrimo ataskaitos vertinimo išvadose LGT, atsižvelgusi į joje pateiktus taršos pavojaus vertinimo duomenis ir patikrinusi jų patikimumą, turi nurodyti, ar būtinas cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymas, siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos pasekmių.

19. LGT detaliojo ekogeologinio tyrimo ataskaitos vertinimo išvadas Ekogeologinių tyrimų reglamente nustatyta tvarka pateikia ūkinės veiklos tirtose teritorijose vykdytojams arba tirtų teritorijų savininkams ir (arba) naudotojams, AAD ir AAA.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS UŽTERŠTOS TERITORIJOS TVARKYMU

20. Cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymo poreikis nustatomas atlikus užterštos teritorijos detalųjį tyrimą, įvertinus gautus tyrimų rezultatus ir atsižvelgiant į jos panaudojimą dabar ir patvirtintą naudojimą ateityje, pagal Aplinkos atkūrimo priemonių aprašą.

21. Atlikus detalųjį ekogeologinį tyrimą, nustatomas taršos plėtos rizikos laipsnis, numatomos aplinkosauginės priemonės taršai likviduoti (mažinti ar stabilizuoti). Tarp tokių

priemonių gali būti cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymas likviduojant taršos židinį.

22. Savaiminiu teritorijos apšvalymu laikomas cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymu, jeigu joje vykdoma pagal Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“, patvirtinta dirvožemio, grunto ir (ar) gruntinio vandens stebėseną rodo dirvožemio, grunto ir (ar) gruntinio vandens būklės gerėjimą.

23. Užterštą teritoriją būtina tvarkyti:

23.1. jeigu nustatyta akivaizdi tarša (teršiančių medžiagų šaltiniai ar teršiančios medžiagos žemės paviršiuje, požeminėse komunikacijose ir pan.);

23.2. jeigu po detaliųjų ekogeologinių tyrimų nustatyta, kad teritorijos dirvožemyje, grunte cheminių medžiagų koncentracija yra didesnė už RVp (Reikalavimų 4 priedas);

23.3. cheminių medžiagų koncentracija požeminiame vandenyje yra didesnė už RV (Reikalavimų 3 priedas) ir gali kelti pavojų požeminio vandens išteklių naudojimui ar su juo susijusioms kitoms ekosistemoms.

24. Cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymas vykdomas remiantis pagal Ekogeologinių tyrimų reglamentą parengtu tvarkymo planu. Atsižvelgiant į Aplinkos atkūrimo priemonių aprašo reikalavimus, už tvarkymo plano parengimą, tvarkymo būdo pasirinkimą ir tvarkymo įgyvendinimą atsakingas ūkinės veiklos vykdytojas arba teritorijos savininkas ir (arba) naudotojas. Tvarkymo planas, išskyrus 23.1 papunktyje nurodytus atvejus, turi būti rengiamas ir įgyvendinamas vadovaujantis jau atliktų preliminarinio ir detaliojo ekogeologinių tyrimų rezultatais ir, jeigu to reikalauja taikytinų tvarkymo metodų technologija, pagal Ekogeologinių tyrimų reglamentą atliktais papildomais ekogeologiniais tyrimais. Esant 23.1 papunktyje nurodytoms sąlygoms, ekogeologiniai tyrimai atliekami, jei jų reikia Aplinkos atkūrimo priemonių aprašo nustatyta tvarka aplinkos atkūrimo priemonių planui parengti.

25. Cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymui reikalingų priemonių parinkimas atliekamas atsižvelgiant į Aplinkos atkūrimo priemonių aprašo reikalavimus.

26. Užbaigus cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos tvarkymo darbus, atliktų darbų ataskaita per mėnesį nuo darbų pabaigos turi būti pateikta LGT.

27. LGT per 30 darbo dienų parengia atliktų darbų ataskaitos vertinamąją išvadą ir Ekogeologinių tyrimų reglamente nustatyta tvarka pateikia ūkinės veiklos vykdytojui arba teritorijos savininkui ir (arba) naudotojui ir AAD.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

28. Jei įgyvendintomis aplinkos atkūrimo priemonėmis užtikrinamas pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai nebuvimas, LGT teikia išvadą, kad papildomų aplinkos atkūrimo priemonių nereikia taikyti. LGT gali teikti išvadą, kad papildomų aplinkos atkūrimo priemonių nereikia taikyti ir tuo atveju, jeigu priemonių, kurių reikėtų imtis norint pasiekti pirminę būklę arba panašų lygį, kaštai būtų neproporcingi gautai aplinkosauginei naudai, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.

29. Jei LGT teikia išvadą, kad tvarkytoje teritorijoje įgyvendintos aplinkos atkūrimo priemonės neužtikrina pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai nebuvimo, AAD, vadovaudamasis šia išvada, nurodo ūkinės veiklos teritorijoje vykdytojui arba teritorijos savininkui ir (arba) naudotojui būtinas papildomas priemones tokios teritorijos sutvarkymui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

POTENCIALIAI DIRVOŽEMIO, GRUNTO IR POŽEMINIO VANDENS TARŠIŲ VEIKLOS RŪŠIŲ IR STACIONARIŲ ŪKIO OBJEKTŲ SĄRAŠAS

1. Energetikos pramonė:
  - 1.1. kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendra vardinė (nominali) šiluminė galia lygi arba didesnė kaip 50 MW;
  - 1.2. naftos ir dujų perdirbimas;
  - 1.3. kokso gamyba;
  - 1.4. anglies dujųofikavimas ar suskystinimas; kito kuro dujųofikavimas ar suskystinimas įrenginiuose, kurių bendra nominali šiluminė galia yra lygi arba didesnė kaip 20 MW;
  - 1.5. skysto kuro degalinės, kurių talpyklų tūris daugiau kaip 30 m³ arba kurių pajėgumas daugiau kaip 500 m³/metus;
  - 1.6. naftos produktų saugyklos, kurių talpyklų tūris daugiau kaip 100 m³;
  - 1.7. kieto kuro (išskyrus biokurą) saugojimo aikštelės, sandėliai, kai jų pajėgumas daugiau kaip 1000 tonų per metus;
  - 1.8. kitos saugyklos (asfaltbetonio, mineralinių dervų, asfalto, gudrono saugyklos >5,0 t), netaikoma laikinoms saugykloms statybinėse aikštelėse.
2. Metalų gamyba ir apdirbimas:
  - 2.1. metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) kalcinavimas arba kaitinimas;
  - 2.2. ketaus arba plieno (pirminis arba antrinis lydymas) gamyba, įskaitant tolydinį liejimą, kai pajėgumas didesnis kaip 2,5 tonos per valandą;
  - 2.3. juodųjų metalų apdirbimas:
    - 2.3.1. karšto valcavimo staklių, kurių pajėgumas didesnis kaip 20 tonų termiškai neapdoroto plieno per valandą, eksploatavimas;
    - 2.3.2. kalvių, turinčių kūjus, kurių kiekvieno energija didesnė kaip 50 kilodžaulių ir kurių kaloringumas didesnis kaip 20 MW, eksploatavimas;
    - 2.3.3. dengimas apsauginėmis lydyto metalo dangomis, kurių įkrova didesnė kaip 2 tonos termiškai neapdoroto plieno per valandą;
  - 2.4. juodųjų metalų liejyklų, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną, eksploatavimas;
  - 2.5. spalvotųjų metalų apdirbimas:
    - 2.5.1. neapdirbtų spalvotųjų metalų gamyba iš rūdos, koncentratų arba antrinių žaliavų, naudojant metalurginius, cheminius arba elektrolitinius procesus;
    - 2.5.2. spalvotųjų metalų, įskaitant regeneruotus produktus, lydymas, įskaitant legiravimą, ir spalvotųjų metalų liejyklų eksploatavimas, kai švino ir kadmio lydymo pajėgumas didesnis kaip 4 tonos per dieną, o visų kitų metalų – 20 tonų per dieną;
  - 2.6. metalų ir plastiko medžiagų paviršių apdorojimas elektrolizės arba cheminiais procesais, kai dengimo vonių tūris didesnis kaip 30 m³.
3. Mineralinių medžiagų apdirbimo ir naudingųjų iškasenų pramonė:
  - 3.1. cemento, kalkių ir magnio oksido gamyba:
    - 3.1.1. cemento klinkerio gamyba rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 500 tonų per dieną, arba kitose krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną;
    - 3.1.2. kalkių gamyba krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną;
    - 3.1.3. magnio oksido gamyba krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną;
  - 3.2. asbesto arba produktų iš asbesto gamyba;

3.3. stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamyba, kai lydymo pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną;

3.4. mineralinių medžiagų lydymas, įskaitant mineralinio pluošto gamybą, kai lydymo pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną;

3.5. keraminių gaminių gamyba degimo būdu, ypač stogų čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, čerpių, molio dirbinių arba porceliano, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 tonos per dieną ir (ar) kai degimo krosnies pajėgumas didesnis kaip 4 m³, o vienos krosnies džiovinimo talpa didesnė kaip 300 kg/m³;

3.6. naftos gavybos aikštelės, kai naftos išgavimas vidutiniškai siekia daugiau kaip 50 m³ per parą;

3.7. kasybos įrenginiai, įskaitant kasybos atliekų įrenginius, kuriems taikoma 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2004/35/EB (OL 2006 L102, p. 15).

4. Chemijos pramonė:

4.1. gamyba pagal šiame punkte apibrėžtų veiklos rūšių kategorijas yra medžiagų arba medžiagų grupių, išvardytų šio priedo 4.2 ir 4.7 papunkčiuose, pramoninio masto gamyba chemiškai arba biologiškai jas perdirbant;

4.2. organinių cheminių medžiagų gamyba:

4.2.1. angliavandenilių (linijinių arba ciklinių; sočiųjų arba nesočiųjų; alifatinių arba aromatinių);

4.2.2. deguonies turinčių organinių junginių: alkoholio, aldehidų, ketonų, karboksirūgščių, esterių ir esterių mišinių, acetatų, eterių, peroksidų, epoksidinių dervų;

4.2.3. sieros turinčių organinių junginių;

4.2.4. azoto turinčių organinių junginių: aminių, amidų, nitrozo ir nitro junginių arba nitratų, nitrilų, cianatų, izocianatų;

4.2.5. fosforo turinčių organinių junginių;

4.2.6. halogenintų angliavandenilių;

4.2.7. metalo organinių junginių;

4.2.8. plastinių medžiagų (polimerų, sintetinio pluošto ir pluošto, turinčio celiuliozės);

4.2.9. sintetinio kaučiuko;

4.2.10. dažiklių ir pigmentų;

4.2.11. paviršinio aktyvumo agentų ir medžiagų;

4.3. neorganinių cheminių medžiagų gamyba:

4.3.1. dujų – amoniako, chloro arba vandenilio chlorido, fluoro arba vandenilio fluorida, anglies oksido, sieros turinčių junginių, azoto oksidų, vandenilio, sieros dioksido, karbonilo chlorido (fosgeno);

4.3.2. rūgščių – chromo rūgšties, fluoro vandenilio rūgšties, fosforo rūgšties, azoto rūgšties, druskos rūgšties, sieros rūgšties, oleumo, sulfitinų rūgščių;

4.3.3. bazių – amonio hidroksido, kalio hidroksido, natrio hidroksido;

4.3.4. druskos – amonio chlorido, kalio chlorato, kalio karbonato, natrio karbonato, perborato, sidabro nitrato;

4.3.5. ne metalų, metalo oksidų arba kitų neorganinių junginių – kalcio karbido, silicio, silicio karbido;

4.4. fosforo, azoto arba kalio trąšų (paprastų ar kompleksinių) gamyba;

4.5. augalų apsaugos produktų arba biocidų gamyba;

4.6. farmacijos produktų, įskaitant tarpinius produktus, gamyba;

4.7. sprogmėnų gamyba.

5. Atliekų, nuotekų tvarkymas:

5.1. pavojingų atliekų šalinimas arba naudojimas, kai pajėgumas didesnis kaip 10 tonų per dieną, įskaitant vieną ar daugiau šių veiklos rūšių:

5.1.1. biologinį apdorojimą;

5.1.2. fizikinį cheminį apdorojimą;

5.1.3. sumaišymą arba maišymą prieš perduodant vykdyti bet kurią kitą veiklos rūšį nei išvardintosios šio priedo 5.1 ir 5.2 papunkčiuose;

5.1.4. perpakavimą prieš perduodant vykdyti bet kurią kitą veiklos rūšį nei išvardintosios šio priedo 5.1 ir 5.2 papunkčiuose;

5.1.5. tirpiklių atnaujinimą ir (ar) regeneravimą;

5.1.6. neorganinių medžiagų, išskyrus metalus arba metalo junginius, perdirbimą ir (ar) atnaujinimą;

5.1.7. rūgščių arba bazių regeneravimą;

5.1.8. taršai mažinti skirtų sudėtinių dalių naudojimą;

5.1.9. katalizatorių sudėtinių dalių naudojimą;

5.1.10. pakartotinį naftos rafinavimą arba kitokį pakartotinį naftos produktų naudojimą;

5.1.11. sukauvimą žemės paviršiuje;

5.2. atliekų šalinimas arba naudojimas atliekų deginimo arba bendro atliekų deginimo įrenginiuose:

5.2.1. nepavojingų atliekų, kai pajėgumas didesnis kaip 3 tonos per valandą;

5.2.2. pavojingų atliekų, kai pajėgumas didesnis kaip 10 tonų per dieną;

5.3. nepavojingų atliekų šalinimas, kai pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną, įskaitant vieną ar daugiau toliau nurodytų veiklos rūšių, išskyrus nuotekų dumblo iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių apdorojimo veiklą:

5.3.1. biologinį apdorojimą;

5.3.2. fizikinį-cheminį apdorojimą;

5.3.3. atliekų paruošimą deginimui arba bendram deginimui;

5.3.4. šlakų ir pelenų apdorojimą;

5.3.5. metalo atliekų, įskaitant elektros ir elektroninės įrangos atliekas ir netinkamų naudoti transporto priemonių laužą ir jų sudedamųjų dalių atliekas, apdorojimą smulkintuvuose;

5.4. nepavojingų atliekų naudojimas arba naudojimas ir šalinimas kartu, kai pajėgumas didesnis kaip 75 tonos per dieną, įskaitant vieną ar daugiau toliau nurodytų veiklos rūšių, išskyrus nuotekų dumblo iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių apdorojimo veiklą:

5.4.1. biologinį apdorojimą;

5.4.2. atliekų paruošimą deginimui arba bendram deginimui;

5.4.3. šlakų ir pelenų apdorojimą;

5.4.4. metalo atliekų, įskaitant elektros ir elektroninės įrangos atliekas ir netinkamų naudoti transporto priemonių laužą ir jų sudedamųjų dalių atliekas, apdorojimą smulkintuvuose.

Tais atvejais, kai vienintelė vykdoma atliekų tvarkymo veikla yra anaerobinis apdorojimas, šios veiklos pajėgumas turi būti 100 tonų per dieną ir daugiau;

5.5. sąvartynai, kaip apibrėžta Atliekų tvarkymo įstatyme, priimančys daugiau negu 10 tonų atliekų per dieną arba kurių bendras pajėgumas didesnis kaip 25 000 tonų, išskyrus inertinių atliekų sąvartynus;

5.6. laikinasis pavojingųjų atliekų laikymas, kuriam netaikomas 5.5 papunktis, prieš atliekant bet kurios 5.1, 5.2, 5.5 ir 5.7 papunkčiuose išvardintos rūšies veiklą, kai bendras pajėgumas yra didesnis kaip 50 tonų, išskyrus laikinąjį laikymą atliekų susidarymo vietoje prieš surenkant;

5.7. likviduojami sąvartynai;

5.8. metalo laužo tvarkymo aikštelės;

5.9. automobilių ir kitos įrangos demontavimo aikštelės;

5.10. gyvulių ir paukščių gaišenų ir kitų atliekų kapinynai;

5.11. nuotekų dumblo sandėliavimo aikštelės, įskaitant ežerų, upių, jūros, kanalų valymo metu susidarantis nuosėdas;

5.12. nuotekų filtravimo gamtinėmis sąlygomis įrenginiai, kurių pajėgumas daugiau kaip 50 m³ per dieną;

5.13. nuotekų valymo įrenginiai, kurių pajėgumas viršija 15000 gyventojų ekvivalentą;

5.14. užteršto dirvožemio, grunto, dumblo valymo vietos, kurių valymo pajėgumas daugiau kaip 3500 m³ dirvožemio.

6. Kitos veiklos rūšys:

6.1. pramoniniuose įrenginiuose atliekama šių gaminių gamyba:

6.1.1. celiuliozė iš medienos arba kitų pluoštinių medžiagų;

6.1.2. popieriaus ar kartono, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną;

6.1.3. vienos ar daugiau rūšių medžio plokščių: orientuotų skiedrantų plokščių, smulkintų plokščių arba plaušų plokščių, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 600 m³ per dieną;

6.2. pirminis pluošto arba tekstilės apdorojimas (plovimas, balinimas, merserizavimas) arba dažymas, kai apdorojimo pajėgumas didesnis kaip 10 tonų pluošto per dieną;

6.3. kailių ir odų rauginimas, kai apdorojimo pajėgumas didesnis kaip 12 tonų gatavos produkcijos per dieną;

6.4. skerdyklų ir maisto pramonės įrenginių eksploatavimas:

6.4.1. skerdyklų, kurių skerdienos gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną, eksploatavimas;

6.4.2. apdorojimo ir perdirbimo veikla (išskyrus atvejus, kai šiame papunktyje nurodytos perdirbtos ar neperdirbtos žaliavos tik pakuojamos) maisto produktams arba gyvulių pašarams gaminti iš:

6.4.2.1. gyvulinės žaliavos (išskyrus pieną), kai galutinio produkto gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 tonos per dieną;

6.4.2.2. augalinės žaliavos, kai galutinio produkto gamybos pajėgumas didesnis kaip 300 tonų per dieną arba 600 tonų per dieną, kai įrenginys veikia ne ilgiau kaip 90 dienų iš eilės bet kuriais metais;

6.4.2.3. gyvulinių ir augalinių žaliavų mišinio tiek kombinuotuose, tiek atskiruose produktuose, kai pagaminamos produkcijos gamybos pajėgumas tonomis per dieną yra didesnis kaip 75 t, jei galutinės produkcijos gamybos pajėgumo gyvūninės kilmės medžiagos dalis (svorio procentais) yra lygi arba daugiau nei 10; arba $[300 - (22,5 \times A)]$ (kai A yra galutinės produkcijos gamybos pajėgumo gyvūninės medžiagos dalis svorio procentais) visais kitais atvejais. Pakuotė neįtraukiama į galutinį produkto svorį. Šis papunktis netaikomas, kai žaliavą sudaro tik pienas;

6.4.2.4. pieno apdorojimas ir perdirbimas, kai per dieną priimama daugiau kaip 200 tonų pieno (metinis vidurkis);

6.5. gyvulių skerdenų ir gyvūninių atliekų šalinimas arba perdirbimas, kai apdorojimo pajėgumas didesnis kaip 10 tonų per dieną;

6.6. intensyvus paukščių arba kiaulių auginimas, kai:

6.6.1. yra daugiau kaip 40 000 vietų naminiams paukščiams;

6.6.2. yra daugiau kaip 2 000 vietų mėsinėms kiaulėms (daugiau kaip 30 kg);

6.6.3. yra daugiau kaip 750 vietų paršavedėms;

6.7. naudojant organinius tirpiklius atliekamas medžiagų, daiktų arba gaminių paviršiaus apdorojimas – taurinimas, šlichtinimas, dengimas, riebalų šalinimas, atspariu vandeniui darymas, klijavimas, dažymas, valymas arba impregnnavimas, kai organinio tirpiklio sunaudojimo pajėgumas didesnis kaip 150 kg per valandą arba didesnis kaip 200 tonų per metus;

6.8. anglies (perdegtos anglies) arba elektrografito gamyba deginimo arba grafitizacijos būdu;

6.9. medienos ir medienos gaminių konservavimas naudojant chemines medžiagas, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 m³ per dieną, išskyrus vien tik apdorojimą siekiant apsaugoti medieną nuo mėlynavimo;

6.10. įrenginiuose ir įmonėse, kurių veikla išvardinta šiame priede, susidarančių gamybinių nuotekų valymas ir išleidimas į gamtinę aplinką. Šis papunktis netaikomas pieno perdirbimo, vaisių ir daržovių produktų gamybos, nealkoholinių gėrimų gamybos ir išpilstymo, bulvių perdirbimo, mėsos pramonės, alaus darykloms, alkoholio ir alkoholinių gėrimų gamybos, augalinių pašarų gamybos, želatinos ir klijų gamybos iš odų ir kaulų, salyklo gamybos ir žuvies perdirbimo pramonės įmonėse susidarančių gamybinių nuotekų valymui ir išleidimui į gamtinę aplinką;

6.11. automobilių remonto dirbtuvės (daugiau kaip 5 vietų);

- 6.12. cukraus gamybos įmonės;
  - 6.13. kelių barstymo druskų, tirpalų sandėliavimo aikštelės ir saugyklos;
  - 6.14. vietovės, esančios kariniais tikslais naudotuose sklypuose, kur vyksta arba vyko pavojingų medžiagų naudojimas, tvarkymas ir saugojimas;
  - 6.15. laivų, skraidymo aparatų remonto dirbtuvės;
  - 6.16. pavojingų cheminių medžiagų saugyklos, kurių talpyklų tūris daugiau kaip 5 m³;
  - 6.17. augalų apsaugos produktų ir biocidų sandėliavimo vietos, buvusios sandėliavimo vietos;
  - 6.18. medžio impregnavimas, įvairių medžiagų valymas naudojant tirpiklius;
  - 6.19. vietovės oro uostuose, kur vyksta arba vyko pavojingų medžiagų naudojimas, tvarkymas, saugojimas;
  - 6.20. ant kranto esančios vietovės uostuose, kur vyksta arba vyko pavojingų medžiagų naudojimas, tvarkymas, saugojimas, išskyrus žvejybos uostus ir keleivių terminalus su mažiau nei 300 000 keleivių per metus;
  - 6.21. pramoninės sauso cheminio valymo įmonės;
  - 6.22. pavojingų medžiagų gabenimo vamzdynai, perdavimo stotys, jungtys ir vietovės, kur įvyko pavojingų medžiagų nutekėjimai.
-

JAUTRIŲ TARŠAI TERITORIJŲ GRUPĖS

1. Teritorijos pagal jautrumą taršai skirstomos į keturias grupes.
  2. Pirmos grupės (labai jautrios) teritorijoms priskiriama:
    - 2.1. požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos (toliau – VAZ) 1-oji juosta, 2-oji juosta ir 50 m taršos apribojimo juosta;
    - 2.2. paviršinio vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos;
    - 2.3. saugomos teritorijos, nurodytos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, išskyrus nacionalinius ir regioninius parkus.
  3. Antros grupės (jautrios) teritorijoms priskiriama:
    - 3.1. žemės ūkio paskirties žemė;
    - 3.2. teritorijos, kuriose yra ar planuojama statyti/įrengti gyvenamosios, gydymo, viešbučių, mokslo, sporto, administracinės, poilsio paskirties pastatus/patalpas;
    - 3.3. požeminio vandens VAZ 3-iosios juostos 3a sektorius;
    - 3.4. rekreacinės teritorijos.
  4. Trečios grupės (vidutiniškai jautrios) teritorijoms priskiriama:
    - 4.1. miškų ūkio paskirties žemė;
    - 4.2. paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos;
    - 4.3. teritorijos, kuriose vykdoma ar planuojama vykdyti komercinė veikla.
  5. Ketvirtos grupės (mažai jautrios) teritorijoms priskiriama:
    - 5.1. pramoninės ir sandėliavimo objektų teritorijos;
    - 5.2. automobilių keliai;
    - 5.3. geležinkelio keliai sankasos ribose;
    - 5.4. angliavandenilių gavybai skirtos vietos (naftos gręžinių aikštelės ir kt.);
    - 5.5. naftos ir skystų naftos produktų sandėliavimo, perdirbimo ir krovos ir transportavimo vietos (saugyklos, degalinės, terminalai, magistraliniai vamzdynai ir kt.);
    - 5.6. naftotiekio ir produktotiekio siurblinių ir įrangos aikštelių vietos.
  6. Keliose skirtingose jautrių taršai teritorijų grupėse esantiems objektams/teritorijoms taikomi jautriausios teritorijų grupės taršos apribojimų reikalavimai.
  7. Jei tarša paviršiniu ar požeminiu nuotėkiu gali pasklisti į greta esančias jautresnes taršai teritorijas, vertinamai teritorijai taikomi jautresnės teritorijų grupės taršos apribojimų reikalavimai.
-

Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų
tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimų
3 priedas

**CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ RIBINĖS VERTĖS DIRVOŽEMYJE, GRUNTE IR
POŽEMINIAME VANDENYJE**

Cheminė medžiaga**	Dirvožemis, gruntas				Požeminis vanduo	
	Jautrių taršai teritorijų grupės*					
	I	II	III	IV	I	II, III, IV
	mg/kg sausos medžiagos				µg/l	
Arsenas (As)	10	20	30	80	10	50
Alachloras	0,01	0,05	0,05	0,1	0,1	0,5
Alavas (Sn)	10	20	30	40	20	1000
Aldrinas	0,05	0,05	0,1	0,2	0,1	0,5
Anglies tetrachloridas (tetrachlormetanas)	1	1	5	20	6	10
Anilinas	5	5	100	500	NT	NT
Antracenas	0,5	5	70	2000	0,01	5
Atrazinas	0,2	3	6	30	0,1	0,5
Baris (Ba)	500	700	1000	1500	700	2000
Benz(b)fluoroantenas	2	2	12	30	0,2	1,2
Benz(g,h,i)perilinas	20	160	3000	4600	0,05	0,2
Benz(k)fluoroantenas	10	10	22	400	0,05	0,76
Benzenas	0,25	0,5	15	50	10	50
Benzo(a)pirenas	0,1	0,5	1,5	3	0,5	1
Berilis (Be)	5	10	15	20	5	50
Bifenilas	0,9	4	10	1000	350	1700
Boras (B)	40	50	200	400	1000	5000
Chlordanas	0,05	0,1	0,3	6	0,1	0,5
Chlorfenvinfosas	100	300	700	1000	1	25
Chloridai (Cl)****	NT	NT	NT	NT	200 000	500 000
Chlorpirifosas	50	100	230	3000	1	100
Chrizenas	0,5	2	10	19	0,01	1,5
Chromas (Cr)	50	80	300	600	25	100
Cianidai (bendras), CN	5	5	5	50	50	100
Cinkas (Zn)	75	300	600	1200	300	1000
1,2-dichlorešanas (DCE)	0,02	0,035	2	4	30	400
1,2-dichlorpropanas (1,2-DCP)	0,12	2	10	40	5	80
1,2-dibromo-3 -chlorpropanas (DBCP)	NT	NT	NT	NT	0,1	10
Dichlorfenoksiacto rūgštis (2,4-D)	0,1	0,1	0,5	9	0,1	0,5
Dichlorfenoksibutano rūgštis (2,4-DB)	NT	NT	NT	NT	0,1	0,5
2,4-dimetilfenolis	1	1	1 600	20 000	140	20 000
2,6-dimetilfenolis	1	1	50	600	25	25
3,4-dimetilfenolis	1	1	70	1000	40	40
Dichlordifenildichlorešanas (DDD)	0,1	2	2	4	0,1	0,5
Dichlordifenildichlorešanas (DDE)	0,1	1,6	1,6	4	0,1	0,5

Dichlordifeniltrichloretanas (DDT)	0,01	0,1	1,9	4	0,1	0,5
Dichlormetanas (Metilenchloridas)	0,13	0,35	2	3,5	5	10
Dieldrinas	0,005	0,005	0,04	0,2	0,1	0,1
Endosulfanas	0,2	0,6	6	60	0,1	0,5
Endrinas	0,05	0,1	23	33	0,1	0,5
Etilbenzenas	1,5	5	10	50	5	300
Fenantrenas	5	60	1200	1600	0,01	5
Fenolis	5	10	40	60	20	2000
Fluoridai (F)	200	200	2000	6000	1500	8000
Fluoroantenas	20	20	40	240	1	4
Gyvsidabris (Hg)	0,25	0,5	0,75	1	1	1
Heksachlorbenzenas (HCB)	0,05	0,5	5	55	0,1	0,5
Heksachlorcikloheksanas (HCH)	0,02	0,4	0,5	4	0,1	0,5
Heksachloretanas	0,5	1	5	10	2,5	15
Heptachloras	0,005	0,05	0,1	4	0,1	0,3
Heptachloro epoksidas	0,005	0,05	0,1	4	0,1	0,5
Hidrohinonas	NT	NT	NT	NT	0,2	800
Inden(1,2,3-cd)pirenas	1	12	25	390	0,05	0,1
Kadmis (Cd)	0,75	1,5	2,5	3	1,5	6
Kobaltas (Co)	20	40	60	120	25	100
Ksilenas	0,1	5	15	50	50	500
Manganas (Mn)	1000	1500	2000	10000	NT	NT
1-metilnaftalenas	NT	NT	NT	NT	10	10000
2-metilnaftalenas	4	4	300	4000	10	10000
Metilchlorpirifosas	0,05	0,1	0,5	0,5	0,1	0,5
Metoksichloras	1	2	4	300	0,1	0,5
Molibdenas (Mo)	2,5	5	7,5	15	250	400
Naftalenas	1,5	5	15	160	10	70
Naftos produktai***	NT	NT	NT	NT	NT	NT
Nikelis (Ni)	50	75	150	300	20	100
Nitratai (NO ₃)****	130	130	NT	NT	50 000	100 000
Nitritai (NO ₂)	NT	NT	NT	NT	500	1000
Nitrobenzenas	2	2	40	500	5	200
4-nitrofenolis	0,5	0,5	400	5000	40	290
Pentachlorbenzenas	1	1	60	100	0,1	0,5
Pentachlorfenolis	0,5	100	100	250	9	45
Pesticidai (bendras kiekis)*****	0,1	0,1	1	NT	0,1	0,5
Pirenas	5	125	250	1000	0,05	90
Polichlorintieji bifenilai (PCB)	0,1	0,3	1	20	0,02	0,2
Prometrinas	0,5	3	50	100	0,1	0,5
Propazinas	0,5	3	30	100	0,1	0,5
Selenas (Se)	0,75	1,5	2,5	4,5	10	100
Sidabras (Ag)	0,25	0,5	0,75	2	10	40
Simazinas	0,2	1	5	80	0,1	0,5
Stibis (Sb)	5	10	15	30	5	20
Stirenas	0,3	0,5	5	100	20	300
Sulfatai (SO ₄)****	NT	NT	NT	NT	200 000	1 000 000
Švinas (Pb)	50	80	150	500	25	75
Tetrachloretilenas (PCE)	0,05	0,5	1,5	5	40	100
Toluenas	0,3	5	135	200	500	1000

Trichlorbenzenai	2	20	30	80	20	70
Trichloretilenas (TCE)	0,5	1,5	2	10	40	500
Trifluralinas	NT	NT	NT	NT	20	100
Uranas (U)	10	20	30	40	2	15
Vanadis (V)	80	150	300	450	100	200
Varis (Cu)	35	75	100	200	60	2000
Vinilchloridas	0,02	0,02	0,15	0,35	0,3	5

* Jautrių taršai teritorijų grupės nurodytos Reikalavimų 2 priede. Kelių jautrių taršai teritorijų grupėse esantiems objektams taikomi didesnio jautrumo taršai grupės reikalavimai.

**Metalų koncentracija vertinama nustatant bendrą metalo kiekį.

***Dirvožemio (grunto) ir požeminio vandens tarša vertinama vadovaujantis Naftos produktais užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 9-2009 „Naftos produktais užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

****Viršijus ribinę vertę, teritorijos tvarkymo poreikis turi būti įvertintas atsižvelgiant į kainos ir gaunamos naudos santykį.

*****Naudojamas, kai aptinkami keli pesticidai, tačiau kiekvieno jų kiekis neviršija ribinės vertės, arba jei pesticidas neįtrauktas į sąrašą. II, III ir IV grupės teritorijose nurodyta ribinė vertė taikoma tik vandens gavybai nenaudojamuose vandeninguose sluoksniuose.

NT– netaikoma.

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ PATIKSLINTOS RIBINĖS VERTĖS (RV_p) NUSTATYMAS DIRVOŽEMYJE IR GRUNTE

1. Organinėms cheminėms medžiagoms (išskyrus policiklinius aromatinius angliavandenilius)

$$RV_p = RV \times \frac{OM(\%)}{3}, \quad (1)$$

čia:

RV_p – cheminių medžiagų patikslinta ribinė vertė (mg/kg);

RV – cheminių medžiagų ribinė vertė (mg/kg);

OM (%) – dirvožemio, grunto organinės medžiagos kiekis (%). Tais atvejais, kai nustatytas dirvožemio, grunto organinės medžiagos kiekis yra daugiau kaip 10% ar mažiau kaip 3%, į formulę įvedamos vertės atitinkamai 10% arba 3%.

2. Policikliniams aromatiniams angliavandeniliams (PAA)

$$RV_p = RV \times (A + (B \times OM(\%))), \quad (2)$$

čia:

RV_p – cheminių medžiagų patikslinta ribinė vertė (mg/kg);

RV – cheminių medžiagų ribinė vertė (mg/kg);

OM (%) – dirvožemio, grunto organinės medžiagos kiekis (%). Tais atvejais, kai nustatytas dirvožemio, grunto organinės medžiagos kiekis yra daugiau kaip 10% ar mažiau kaip 3%, į formulę įvedamos vertės atitinkamai 10% arba 3%;

A, *B* – koeficientai, kurių vertės priklauso nuo policiklinių aromatinių angliavandenilių (1 lentelė).

1 lentelė. A, B vertės policiklinių aromatinių angliavandenilių RV_p nustatyti

Organinė cheminė medžiaga	Jautrių taršai teritorijų grupės							
	I		II		III		IV	
	A	B	A	B	A	B	A	B
Acenaftenas	1,0	0,0	1,0	0,0	0,72	0,14	0,27	0,37
Acenaftilenas	0,74	0,13	0,74	0,13	0,63	0,19	0,59	0,21
Antracenas	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
Benzo(a)antracenas	0,94	0,029	0,94	0,029	0,86	0,069	1,0	0,0
Benzo(a)pirenas	1,0	0,0	1,0	0,0	0,92	0,041	1,0	0,0
Benzo(b)fluorantenas	0,96	0,021	0,95	0,021	0,74	0,13	1,0	0,0
Benzo(g,h,i)perilenas	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
Benzo(k)fluorantenas	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
Chrizenas	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
Dibenz(a,h)antracenas	1,0	0,0	1,0	0,0	0,91	0,044	1,0	0,0
Fenantrenas	0,26	0,37	0,26	0,37	0,15	0,42	1,0	0,0
Fluorantenas	0,68	0,16	0,68	0,16	0,49	0,25	0,98	0,012
Fluorenas	0,082	0,46	0,082	0,46	1,0	0,0	1,0	0,0
Indeno(1,2,3-cd)pirenas	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0

Naftalenas	0,64	0,18	0,64	0,18	0,79	0,10	0,02	0,49
Pirenas	0,44	0,28	0,44	0,28	1,0	0,0	1,0	0,0

3. Sunkiesiems metalams

$$RV_p = RV \times \frac{A + (B \times M(\%)) + (C \times OM(\%))}{A + (B \times 10) + (C \times 3)} \quad (3)$$

čia:

RV_p – cheminių medžiagų patikslinta ribinė vertė (mg/kg);

RV – cheminių medžiagų ribinė vertė (mg/kg);

M (%) – tiriamo dirvožemio, grunto molio dalelių (mažesnių kaip 0,002 mm) kiekis (%). Tais atvejais, kai nustatytas dirvožemio, grunto molio dalelių kiekis yra daugiau kaip 50 % ar mažiau kaip 10%, į formulę įvedamos vertės atitinkamai 50 % arba 10 %;

OM (%) – dirvožemio, grunto organinės medžiagos kiekis (%). Tais atvejais, kai nustatytas dirvožemio, grunto organinės medžiagos kiekis yra daugiau kaip 10 % ar mažiau kaip 3 %, į formulę įvedamos vertės atitinkamai 10 % arba 3 %.

A , B , C – koeficientai, kurių vertės priklauso nuo sunkiųjų metalų (2 lentelė).

2 lentelė. A , B , C vertės sunkiųjų metalų RV_p nustatyti

Sunkusis metalas	A	B	C
Alavas	4,0	0,6	0,0
Arsenas	15	0,4	0,4
Baris	30	5,0	0,0
Berilis	8,0	0,9	0,0
Chromas	50	2,0	0,0
Cinkas	50	3,0	1,5
Gyvsidabris	0,2	0,0034	0,0017
Kadmis	0,4	0,007	0,021
Kobaltas	2,0	0,28	0,0
Nikelis	10	1,1	0,0
Švinas	50	1,0	1,0
Vanadis	12	1,2	0,0
Varis	15	0,6	0,6

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-583](#), 2013-07-26, Žin., 2013, Nr. 86-4325 (2013-08-07), i. k. 113301MISAK00D1-583

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. D1-230 "Dėl Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-739](#), 2015-10-13, paskelbta TAR 2015-10-21, i. k. 2015-16620

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. D1-230 „Dėl Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos / apsaugos reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-37](#), 2017-01-11, paskelbta TAR 2017-01-19, i. k. 2017-01157

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. D1-230 „Dėl Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-559](#), 2018-06-22, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10504

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. D1-230 „Dėl Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo